

Woordenlijst autisme

In groen is weliswaar vervallen maar blijft voorlopig opgenomen.

2015

ABA Applied Behavior Analysis Applied" betekent toegepast in de praktijk, i.p.v. research, theorie of filosofie. "Behavior analysis" Letterlijk gedragsanalyse, maar ook wel te lezen als 'de theorie van het leren'. Dat wil zeggen begrijpen wat wel en wat niet tot het oppikken van nieuwe vaardigheden leidt. Kijk ook bij Discrete Trial Training (DTT) en Lovaas

ABC Antecedent - Behaviour - Consequence Aanleiding - Gedrag - Gevolg

ABC Autism Behavior Checklist

Active but odd actief in het zoeken van contact maar op een vreemde ongepaste wijze

Active but Odd Deze mensen stappen snel op andere, vaak onbekende mensen toe

Acupunctuur

ADA Americans with Disabilities Act of 1990 Amerikaanse wet uit 1990, met betrekking tot gehandicapten

ADD Attention Deficit Disorder Letterlijk "aandacht tekort stoornis". Een stoornis waarbij de aandacht/concentratie te kort is.

ADD, ADHD Attention Deficit (Hyperactivity) Disorder - concentratie stoornis, eventueel met hyperactiviteit

ADI-R Autism Diagnostic Interview – Revised

ADHD Attention Deficit Hyperactivity Disorder Letterlijk "aandacht tekort - hyperactiviteit stoornis". Altijd nadrukkelijk aanwezig, druk impulsief en ongeconcentreerd

ADL Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen

ADOS Autism Diagnostic Observation Schedule

AIC Autisme Info(rmatie) Centrum, zie www.autismeinfocentrum.nl

AIT Auditieve Integratie therapie

AJO Adviesbureau voor Jongeren en hun Ouders

allochiria Het door elkaar halen van links en rechts

AMC Academisch Medisch Centrum

Amnestisch syndroom stoornis in het korte- en lange-termijngeheugen met organische oorzaak (o.a. alcoholmisbruik); symptomen vooral stoornis van recent geheugen, desoriëntatie in tijd en t.o.v. personen, plaats en zelfbeleven

Anamnese ziekte- en levensgeschiedenis die vermeld wordt bij onderzoek naar een stoornis

Apos atypische pervasieve ontwikkelingsstoornis, beter bekend als pdd-nos

APZ Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis

ARC revalidatiecentrum (Antwerpen) geven begeleiding

AS Officieel Asperger Syndroom (wordt soms ook gebruikt voor Autisme Spectrum of Autistische Stoornis)

AS, ASS, ASD In de praktijk blijken deze afkortingen nogal eens door elkaar gebruikt te worden om (iemand met) een autistische stoornis aan te duiden

ASA [Autism Society of America](http://www.autismsocietyamerica.org) Het Amerikaanse zusje van de NVA

ASPERGER HANS was hoogleraar en pediater aan de Universiteit van Wenen. Deed ongeveer gelijktijdig met Leo Kanner onderzoek naar een groep kinderen met autisme. De diagnose Asperger wordt meestal gesteld bij kinderen die geen taalachterstand hebben gekend en beter begaafd zijn. De laatste tijd zijn er aanwijzingen, dat de hypothese dat het Syndroom van Asperger opgevat moet worden als alleen maar een milde vorm van autisme niet meer houdbaar is (Jessurun, 1997)

Asperger Syndroom Veelal bij jongens, solitair en eigenaardig in het contact, vaak agressief en met extreme denkbepelden met een normaal of hoger IQ.

ASR Adult Self Report (CBCL-lijst)

ASS, ASD Autisme Spectrum Stoornis/Autistic Spectrum Disorder. Wordt ook gebruikt om mensen met een autistiestoornis aan te duiden

ASS Plus, het oorzakelijk of toevallig samen voorkomen van autisme met andere symptomen, problemen of diagnoses.

assertiviteitstraining training om mensen mondiger te maken

AT Auditory Training Auditory Training (ookwel genoemd zie AIT)

ATN Autisme Team Noordnederland

AUTI-R Schaal ten behoeve van de onderkenning van vroegkinderlijk autisme

Automutilatie Zelf verwondend gedrag

Aversive Controversial Behavior Reduction Approach Behandeling om controversieel (tegendraads)gedrag te verminderen

AVI Analyse van Individualiseringsnormen

AVS aan Autisme Verwante contactstoornis

AVZ-R Autisme- en Verwante stoornissenschaal voor Zwakzinnigen – Revisie

AWBZ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

AZ Academisch Ziekenhuis

AZG Academisch Ziekenhuis Groningen

AZU Academisch Ziekenhuis Utrecht

Bachbloesem therapie

BAO Basis Onderwijs

BAT Basis Advies Team

BD Behavioral Disorder Gedragsstoornis

Beery **MC** Beery – Motorische Coördinatie

Beery **VMI** Beery – Visueel Motorische Integratie

Beery **VP** Beery – Visuele Perceptie

Behavior Modification Techniek bedoeld om het gedrag te veranderen door steeds maar weer te herhalen wat bedoeld wordt.

BJZO Bureau jeugdzorg

Bobath Bobath-therapie (tegenwoordig Neuro Developmental Treatment genoemd) beschrijving in de Engagement Special deel 2 - april/mei 1998

BOPZ Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen. Zie tevens "Mogen ze dat zomaar doen met mijn kind?" Bespreking van de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO) en de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ). Een nuttige en heldere uiteenzetting van wat mag en wat niet. Olga Floris. Engagement nr.3 juli 1998

Borderline Syndroom Verstoorde ontwikkeling op de "ik"-aspecten, gestoorde interpersoonlijke relaties

BSM Brain-Stimulated Method

BSO Buitenschoolse opvang

BW Bescherm(en)de Woonvorm(en)

BZW Begeleid Zelfstandig Wonen

CA Convenant autisme, zie www.convenantautisme.nl

CARS Childhood Autism Rating Scale Diagnostische test

CASS 18+ volwassenenzorg. netwerk in ontwikkeling. Dr. Cees Kan is een van de initiatiefnemers in CASS 18+

CAT Childrens' Apperception Test

CBCL-lijsten Child Behavior CheckList (waaronder YSR, ASR, TRF)

CBS-K Competentie BelevingsSchaal voor Kinderen

CC= centrale coherentie het vermogen om details samen te voegen tot een zinvol geheel

CCE Centrum voor Consultatie en Expertise, 5 centra in Nederland, zie www.cce.nl

CD Contact Delay Kinderen met een (agressieve) gedragsstoornis

CDD Childhood Disintegrative Disorder Een ernstige stoornis om zaken (taal, emotie etc.) te integreren. CDD wordt ook wel "syndroom van Heller", infantiele dementie of desintegratieve psychose genoemd (een normale ontwikkeling tot 2 jaar daarna verlies van vaardigheden en het optreden van autistische gedragingen)

Central Auditory Processing Disorder Centrale Auditieve Verwerkingsstoornis of CAPD. CAPD is een neurologische disfunctie die een beschadiging veroorzaakt van neurale paden in de hersenen, die het oor met het centrale auditieve systeem verbinden. Hierbij werkt het oor normaal, maar niet de delen van de hersenen die de auditieve informatie interpreteren en verwerken.

centrale cohesie De natuurlijke tendens van informatieverwerkingsprocessen om de samenhang tussen meerdere stimuli te zoeken om zodoende informatie te integreren.

CHAT Checklist for Autism in Toddlers Diagnostische test voor het vaststellen van autisme bij peuters

chromaesthesie Kleur-gehoor of wanneer een geluid als trigger werkt voor de waarneming van een kleur

CITO Centraal Instituut voor Test Ontwikkeling

CLB het Centrum voor Leerlingenbegeleiding is een door de overheid gefinancierde dienst waarop leerlingen, hun ouders en scholen een beroep kunnen doen. Zijn opdracht bestaat in raad geven, begeleiden, preventief en remediërend optreden in vier domeinen

cliëntenparticipatie klanten nemen ook deel

cluster 4 Scholen voor kinderen met ernstige gedragsstoornissen en psychiatrische problemen (zmok, lzk-psychisch).

Cognitief het vermogen tot het bevatten van kennis

Cognitieve gedragstherapie met behulp van gedachten het gedrag beïnvloeden, ombuigen en veranderen

Convenant Autisme Overeenkomst tot samenwerking ten gunste van autistische mensen.

ComVoor CommunicatieVoorwaarden

Concentrisch onderwijs vorm van onderwijs waarbij de leerstof zo is opgebouwd dat leerlingen in elke meer uitgebreide fase van het onderricht in een vak de voorafgaande meer elementaire stof weer repeteren. Concentrisch onderwijs staat tegenover successief onderwijs, waarin de in eerdere jaren of perioden geleerde stof niet expliciet herhaald wordt

Confabulatie het vertellen van verzonden verhalen; men kan zich niet meer herinneren wat er werkelijk gebeurd is, wordt daardoor in verlegenheid gebracht en vult de ontstane gaten in de herinnering met verzinsels aan

connotatie de gevoelswaarde die een woord je geeft

Continuum Een heel gebied van bijvoorbeeld 'minder-ernstig' naar 'ernstig'

copingmechanismen vanzelf nadoen van een ander

Coprolalie het dwangmatig vieze woorden of vloekwoorden moeten zeggen. Dit verschijnsel komt voor bij lijdens aan het syndroom van Gilles de La Tourette

COS Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen diagnose en onderzoek in Vlaanderen

COS Cerebrale Ontwikkelings Stoornis Een stoornis in de hersenen

CPZ Communicatie Profiel Zwakzinnigen

CRINO Coördinatiecentrum Regionale Instituten voor Nascholing en Opleiding

CVA Centrum Voor Autisme

DAC Dagactiviteitencentrum

Dagonderwijs onderwijs dat overdag gedurende de werkweek wordt gegeven. In Nederland bestaan er wat onderwijsprogramma betreft vaak geen verschillen tussen dag- en avondopleidingen. In België heeft het dagonderwijs een volledig leerplan, het avond- of weekendonderwijs een beperkt leerplan

DCK Dagcentrum voor kinderen

DCV Dagcentrum voor volwassenen

DD Development Delay Ontwikkelingsachterstand

DD Developmental Delay Ontwikkelingsachterstand

DD Developmental Disabilities Ontwikkelingshandicap

desensibiliseren Ongevoelig maken

Desintegratieve Psychose Een ernstige stoornis om zaken (taal, emotie etc.) te integreren. Wordt ook wel "CDD", "Syndroom van Heller" of "Infantiele Dementie" genoemd (een normale ontwikkeling tot 2 jaar daarna verlies van vaardigheden en het optreden van autistische gedragingen)

Diagnose circa 20 autisme-teams in Nederland; zie CASS18+

diagnostische criteria de voorwaarden waaraan een diagnose dient te voldoen

DIC Districts Indicatie Commissie

Differentiaaldiagnose hierbij wordt getoetst of de vastgestelde symptomen en problemen wellicht bij een andere psychiatrische diagnose horen.

Discrete Trial Lovaas, of Discrete Trial Training Kijk ook bij ABA

Disfasie stoornis in de taal

Disharmonisch profiel er is een groot verschil tussen de verbale en performale intelligentie

DMG Dimethylglycine. Een voedingsstof die op een vitamine lijkt

DMT Drie Minuten Test

Doman en Delacato therapie

doordringen, doorsijpelen. Pervasieve ontwikkelingsstoornis is een in alle functies doordringende ontwikkelingsstoornis

DSM IV psychiatrisch handboek om de aard van geestelijke stoornissen te bepalen

DSM-IV Diagnostical Statistical Manual of mental disorders - 4e uitgave. Diagnostische criteria om de aard en de mate van geestelijke stoornissen te bepalen

DVO Dagverblijf voor ouderen

Echolalia Het herhalen of napraten van woorden of zinnen.

Echolalie verschijnsel waarbij de betrokkene de aangegeven verbale prikkel klakkeloos herhaalt, bijvoorbeeld bij autistische kinderen: Vraag: 'Hoe heet je?' Antwoord: 'Hoe heet je?'

Echolatie Het herhalen of napraten van woorden of zinnen.

ED Emotional Disorder Stoornis op het gebied van emoties

efferent copying Ons gevoel voor eigen handelen, dat wil zeggen dat het zenuwstelsel niet alleen de bewegingen van hoofd en ogen bestuurt om de omgeving of te tasten of bewegende objecten te volgen, maar die bewegingen ook vastlegt om duidelijk te kunnen onderscheiden op welke momenten de beweging in hoofd en ogen plaatsvindt en de wereld zelf dus niet beweegt

Electief mutisme term afkomstig uit de kinderpsychiatrie, die wordt gebruikt voor kinderen die weigeren te spreken, terwijl zij hier wel toe in staat zijn. De zelfgekozen stomheid wordt meestal alleen volgehouden in sociale situaties. De kinderen spreken wel als er niemand in de buurt is

embryonaal de vrucht voor de geboorte

EMDR Eye Movement Desensitization and Reprocessing; behandeling bij mensen met ASS en stressklachten als gevolg van ingrijpende gebeurtenissen

Empathie het inleven in de gevoelens en gedachten van een ander

episodisch geheugen men onthoudt een onwrikbaar verband tussen situatie en tijdsmoment, tussen inhoud en context, en wordt ook wel een concreet situationeel geheugen genoemd

EQ Emotioneel IQ, hoe sociaalvoelend iemand is

ESB-theorie deze theorie ziet verschil in hersenstructuur – empathisch (E) – systematisch (S) – in balans (B)

eugenetische praktijken rasverdelingspraktijken

executive functioning Een geheel van cognitieve functies; de bekwaamheid om voor de oplossing van een probleem de geschiktste oplossingsstrategie te kiezen, uit te voeren en te evalueren en daarbij prepotente, foute reacties kunnen onderdrukken

exteroceptieve prikkels Prikkels van buiten een organisme

FC Facilitated Communication

Feldenkrais therapie

Fiep zie preoccupatie

Het werkwoord fiepen wordt omschreven als het opgaan in een stereotiepe bezigheid, een obsessie of een preoccupatie. Maar je kunt het ook omschrijven als een bezigheid die je heel graag doet, een bevoegenheid. En ook als veel weten van of kicken op een bepaald onderwerp. Een fiep of fiepen is een bekend begrip in de wereld van mensen met ASS.

Fototherapie

FPZ Fries Platform Zorg

Fragile X Syndrome Uiterlijk waarneembare kenmerken spraak/taal probleem, hyperactiviteit en concentratiestoornissen

Fragile X Verwijst naar het 'fragiele-kwetsbare' X-chromosoom; een genetische toestand die invloed heeft op de cognitieve, lichamelijke en zintuigelijke ontwikkeling

FRT Family Relations Test

Gedragstherapie

Gestalt perceptie Waarneming van de gehele situatie als een enkele eenheid met tegelijkertijd waarneming van alle details, zij het niet verwerkt

Gestalt waarneming Onderscheid kunnen maken tussen voorgrond en achtergrond

GGZ Geestelijke Gezondheids Zorg

Giles de la Tourette Syndroom

GIOC Gemeenschappelijke Indicatie- en Opname Commissie

Goldstein Goldstein training - Engagement Special deel 2 - april/mei 1998

GON geïntegreerd onderwijs dat erop gericht is verstandelijk gehandicapte kinderen te integreren in het normaal onderwijs

GRAMAT Grammaticale Analyse Taaluitingen

gravitatievrees Angst om te vallen

GSO Groninger School Onderzoek

GTS Giles de la Tourette Syndroom

gustatorisch De smaak betreffend

GVT Gezinsvervangend Tehuis

halo-effect Wanneer een lichtstraling blijft hangen nadat een fel licht is uitgeschakeld, veroorzaakt door een residu van lichtimpulsen in de lichtreceptoren van het netvlies

HB HoogBegaafd (meestal een IQ > 130)

Heteroanamnese als iemand die de persoon goed kent de ziekte- en levensgeschiedenis invult door deze te beschrijven

HBO Hogere Beroepsopleiding

HFA High Functioning Autism werd gebruikt voordat van het syndroom van Asperger sprake was

HIQ Hoog IQ - een andere term voor hoogbegaafd

Holding Therapie

Hometraining

HTP House Tree Person tekentest

hypergevoeligheid Het kanaal is te open, met als gevolg dat er meer stimulatie binnenkomt dan de hersenen kunnen hanteren; een intense of verhoogde of zelfs buitensporig hoge gevoeligheid

hypogevoeligheid Het kanaal is niet open genoeg, met als gevolg dat te weinig stimulatie binnenkomt en de hersenen gedepriveerd raken; een gevoeligheid, die lager is dan normaal

ICD-10 (International Classification of diseases) het handboek voor de beschrijving van ziekten. In deel 10 staan de criteria voor psychische stoornissen vermeld.

idiosyncratische aandachtsfocus Een toestand waarin iemand zich ergens totaal in `verliest' of `resonant' van iets wordt. Autistische mensen richten hun aandacht op wat in hun ogen belangrijk is, maar vaak blijkt dit iets anders te zijn dan wat niet-autistische mensen ervan vinden

Idiot Savant Fascinerend verschijnsel dat driemaal zoveel voorkomt bij mannen dan bij vrouwen. Deze personen die zwakzinnig zijn en een IQ hebben dat niet boven de 70 uitkomt zijn in staat tot verbazingwekkende prestaties (zoals ingewikkelde rekensommen kunnen uitvoeren, van elke willekeurige datum van de laatste 100 jaar kunnen zeggen welke dag van de week dat was, muziekstukken feilloos naspelen, enz)

illusie een onjuiste interpretatie van iets dat werkelijk bestaat en door de zintuigen wordt waargenomen

Inclusion Plaatsing van het gehandicapte kind tussen kinderen zonder handicap. Ookwel 'mainstreaming' (met de stroom mee gaan) genoemd.

inconsistentie van waarneming Fluctuatie tussen hyper- en hypogevoeligheid

inertie (traagheid) De moeite die het kost om een taak te plannen en ermee te beginnen; en eenmaal begonnen, is het moeilijk om te stoppen voordat alles af is. Deze storingen bij werkplanning, onderdrukken van dominante reacties, flexibiliteit en werkgeheugen noemen we storingen bij Executive Functioning (EF)

inertie traagheid, moeilijk in actie komen

Infantiele Dementie Een ernstige stoornis om zaken (taal, emotie etc.) te integreren. Wordt ook wel "CDD", "Syndroom van Heller" of "desintegratieve psychose" genoemd (een normale ontwikkeling tot 2 jaar daarna verlies van vaardigheden en het optreden van autistische gedragingen)

inhibitie De kunst om te negeren, onderdrukken of stoppen met iets.

invariant kenmerk Een kenmerk dat langere tijd constant blijft

IOBK In Ontwikkeling Bedreigde Kleuters

IOBW Informatie, Overeenkomsten, Begrijpen, Woordenschat

IPZ Instituut voor Psychiatrische Zorg

IQ Intelligentie Quotient (hoe intelligent je bent in vergelijking met leeftijdgenoten). Een IQ van 100 is normaal. Dit hoort zo te zijn (per definitie) maar het is gebleken dat het gemiddelde van kinderen tegenwoordig boven de 100 ligt. De testen en scoring worden aangepast.

Irlen syndroom (Zie Scotopic Sensitivity) Een afwijking waarvoor een prismabril uitkomst kan bieden.

IRO individuele reïntegratie overeenkomst

IVOO Instituut Voor Orthopedagogisch Onderwijs

JAC Jongeren Advies Centrum

JADD Journal of Autism and Developmental Disorders Toonaangevend Amerikaans tijdschrift

jobcoach deskundige die mensen in hun werk begeleidt

KAN Kenniscentrum Autisme Nederland

KANNER LEO beschreef in 1943 voor het eerst autisme als een aparte stoornis

Kaufmanmethode ook wel bekend onder de naam Son-Rise Programma of Optionmethode

KCAN Knowledge Centre Autisme Netherlands zie KAN

KDC Kinderdagcentrum voor verstandelijke gehandicapten

KDV Kinderdagverblijf

KGVT Kinder Gezinsvervangend Tehuis

KJP Kinder- en jeugd Psychiatrie

KVT Kortverblijf Tehuis

LCIG Landelijk Centrum Indicatiestelling Gehandicaptenzorg

LD Learning Disability Leerstoornis

LDT Leidse Diagnostische Test

Le Bon Dépar beschrijving in de Engagement Special deel 2 - april/mei 1998
leren en studeren, schoolloopbaan, preventieve gezondheidszorg, psychisch en sociaal functioneren

LFA Low Functioning Autism

LGB leerlinggebonden financiering

LGF Leerlinggebonden financiering

LNA Landelijk Netwerk Autisme

Interoceptieve receptoren Prikkels van binnen het organisme

LOA Landelijke Overleg Autisme Teams

LOAR Landelijke Overleg Autisme Residentieel

Logopedie is de behandeling van problemen in de mondelinge, schriftelijke of nietverbale communicatie.

LOM-school school voor kinderen met Leer en OpvoedingsMoeilijkheden. Officiëel bestaat deze naam niet meer

LORNA WING Britse psychiater Lorna Wing, die gedurende dertig jaar onderzoek deed naar autisme

Lovaas Lovaas, of Discrete Trial Training

LPT Langdurig psychiatrische thuiszorg

LWOO Leerwegondersteunend onderwijs

LZK-school School voor Langdurig Zieke Kinderen, hier komen sommige kinderen met autisme terecht.

MAAP Een Amerikaans blad voor gezinnen/families van hoger functionerende autistische mensen.

Mainstreaming (met de stroom mee gaan). Plaatsing van het gehandicapte kind tussen kinderen zonder handicap. Ook wel 'inclusion' genoemd.

MCDD Multiple Complex Developmental Disorder - Ernstige sociale en emotionele ontwikkelingsstoornis. Angsten.

MDD Multiplex Developmental Disorder. Ernstige sociale en emotionele ontwikkelingsstoornis

MDT Multidisciplinair diagnostisch team

MEE 1^e lijnszorg AWBZ adviesinstelling / cliëntondersteuner (voorheen SPD, Sociaal Pedagogische Dienst) Circa 26 vestigingen in Nederland, zie www.mee.nl

MH Mental Health Geestelijke gezondheid

MKD Medisch Kleuter Dagverblijf

MKD Medisch Kleuter Dagverblijf, hier kunnen kinderen met autisme (soms) terecht, uiterlijk tot de leeftijd van 7 jaar

MKT Medisch Kinder Tehuis

MLK-, ZMLK-school school voor (Zeer) Moeilijk Lerende Kinderen. Officiëel bestaat deze naam niet meer

MMPI Massachusetts Personality Inquiry

MOB Medisch Opvoedkundig Bureau (Vlaanderen)

MOC Medisch-Opvoedkundig Centrum

MOK-, ZMOK-school school voor (Zeer) Moeilijk Opvoedbare Kinderen. Officiëel bestaat deze naam niet meer

MOK, ZMOK-school school voor (Zeer) Moeilijk Opvoedbare Kinderen

monotropisme Alle aandacht is op een punt gericht; het 'verkokeren van aandacht'.

mono-verwerking Enkel-kanaal verwerking `being singly channelled`

MPI Medisch Pedagogisch Instituut

MR Mental Retardation Verstandelijke achteruitgang

multi-sensorisch Visueel, auditief, olfactorisch, enz.

multi-track Meersporige verwerking

NBD Neurobiological Disorders Neurobiologische stoornissen.

NEI Neuro-Emotionele Integratie Neuro-Emotionele Integratie (NEI)

NGBZ Vereniging voor deskundigheidsbevordering in de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap.

NIZW Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn

NLD Nonverbal Learning Disorder / Disabilities. Een leerstoornis die geen betrekking heeft op taal

NT Neuro Typical aanduiding van niet autistische mensen

NT, NN Neuro-Typical, NeuroNormalen iemand bij wie de hersenen gewoon werken en dus geen autisme / ADHD / iets anders heeft

NPV Nederlandstalige PersoonlijkheidsVragenlijst

NPV-J Nederlandstalige PersoonlijkheidsVragenlijst voor Jongeren

NVA Nederlandse Vereniging voor Autisme

NVM Nederlandse Verkorte MMPI

NVBW Nederlandse Vereniging van Beschermd Woonvormen (thans opgegaan in de landelijke Geestelijke Gezondheidszorg)

OCD Obsessive Compulsive Disorder - Letterlijk "Obsessieve - onbedwingbare stoornis, die zich kenmerkt door herhalende handelingen of obsessies"

ODC Orthopedagogisch Dagcentrum

ODD Oppositional Defiant Disorder - Een stoornis die zich kenmerkt door een vrijwel permanent 'tegendraads' zijn.

olfactie Reukzin (Olfactorisch De reuk betreffend)

OPDC Ortho Pedagogisch Didactisch Centrum. In schooljaar 2002 worden VSO scholen in bestaande VO scholen opgenomen of worden OPDC

Optionmethode, ook wel bekend onder de naam Kaufmanmethode of Son-Rise Programma

OT Occupational Therapy Arbeidstherapie of Ergotherapie. Het vergroten van het zelfstandig functioneren van de client staat hierin centraal, zoveel mogelijk gebruik makend van de capaciteiten die iemand bezit.

PAAZ Psychiatrisch Afdeling Algemeen Ziekenhuis

PAB Persoonlijk Assistentie Budget dit is de Vlaamse variant van het PGB. Dit is nog maar een proefproject

paradoxaal tegenstrijdig

PAS Personen uit het Autisme Spectrum Vereniging voor normaal tot hoogbegaafde autistische volwassen mensen.

PDD Pervasive Development Disorder Een ontwikkelingsstoornis die in vele functies (zoals contactname, emoties, motoriek, spraakgebruik etc) doordringt.

PDD, POS Pervasive Development Disorder / Pervasieve OntwikkelingsStoornis.

Pdd-nos Pdd-nos staat voor "Pervasive Developmental Disorder - Not Otherwise Specified". Dat betekent "Pervasieve Ontwikkelingsstoornis - Niet anders omschreven

PDD-NOS Pervasive Developmental Disorder-Not Otherwise Specified PDD, niet onder te brengen bij een van de andere geklassificeerde vormen.

PEP-R Psychologisch Educatief Profiel - Revised

Performale intelligentie is het deel van de intelligentie dat het manipuleren in en met de ruimte meet, zoals ruimtelijk inzicht, puzzelen en dergelijke (PIQ)

perifere waarneming Vermijding van directe waarneming

perseveration Het steeds iets herhalen of de gewoonte om heel diep in een bepaald onderwerp te duiken. (zie persevereren)

persevereren Herhalen van hetzelfde gedrag.(zie perseveration)

Persistent blijvend, aanhoudend, hardnekkig

Pervasive/Pervasief (ontwikkelingsstoornis) in het Latijn 'per vadere', wat betekent alles doordringend

PFT Progressive Figure Test

PGB PersoonsGebonden Budget dit kun je aanvragen om extra zorg te vinden. Je krijgt een bepaald bedrag en daarvoor kun je zelf op zoek hoe je het wilt besteden

PI Pedologisch instituut Particulier Initiatief

PI-dictee Pedologisch Instituut - dictee

PIQ Permaal IQ - alles wat met meer visueel-ruimtelijke vaardigheden te maken heeft

POS Pervasieve Ontwikkeling Stoornissen

POS-Nao Pervasieve Ontwikkelingsstoornis- niet nader omschreven Zie PDD-NOS

PPG Praktische Pedagogische Gezinsbegeleiding

Preoccupatie (ook wel repetitief gedrag genoemd) is een zich herhalend, stereotiep patroon van gedrag, belangstelling en activiteit. Bij autisten spreekt men ook wel van **fiep**. Preoccupatie (ook wel repetitief gedrag genoemd) is een zich herhalend, stereotiep patroon van gedrag, belangstelling en activiteit. Bij autisten spreekt men ook wel van **fiep**.

PMA Progressive Mental Alignment; therapie om 'oud zeer' uit het geheugen te accepteren.

proprioceptieve systeem Het vermogen om prikkels waar te nemen die binnen een organisme worden geproduceerd, vooral met betrekking tot de houding en beweging van het lichaam

prosopagnosie Blindheid voor gezichten, het moeilijk vinden om gezichten te herkennen

psycho-educatie is het geven van informatie over een psychische stoornis aan de persoon en zijn omgeving, waarbij aandacht voor de gevolgen van de stoornis voor de persoon zelf centraal staat

Psychomotore en bewegingstherapie

Psychose de echte krankzinnigheid, een ziekte van de gehele menselijke persoonlijkheid, waarbij onder andere optreden een gebrek aan ziekte-inzicht, het verlies van contact met de buitenwereld, hallucinaties en waanideeën

Psychotherapie

PSZ Pedagogisch-Sociale Zorg

PTSS Post Traumatisch Stress Stoornissen

RAKIT Revised Amsterdamse kinder Intelligentie Test

RAO Regionaal Agogen Overleg (binnen de VG-sector)

REA wet (Re)integratie van arbeidsgehandicapten

REC Regionaal Expertise Centrum

receptoren Organen of cellen die kunnen reageren op een externe prikkel als licht, warmte en dergelijke en een signaal kunnen doorgeven aan een sensorische zenuw

reflectie gedachten over het verleden

relevante op het onderwerp betrekking hebbend

Repetetieve handelingen steeds weer herhalend gedrag. Bijvoorbeeld handzwaaien, handdraaien, enzovoort

Rett Syndrome/Atypical Pervasive Development Disorder Ontwikkelingsstoornis voornamelijk voorkomend bij meisjes

reversie Woordomkering

Rey-CFT Rey - Complex Figure Test

RIAGG Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg

RIBW Regionale Instelling voor Beschermende Woonvormen

RIC Regionale Indicatie Commissie

Rigide star

RINO Regionale Instelling Nascholing en Opleiding (in de Geestelijke Gezondheidszorg)

RIO Regionaal Indicatie Orgaan

RIPAT Regionaal Indicatie- en Phaatsings Advies Team

ROA Regionaal Overleg Autisme

ROC Regionaal Opleidings Centrum

RPC Regionaal Psychiatrisch Centrum

RVC-VO Regionaal verwijzingscommissie voortgezet onderwijs

SAK Samenwerkingsverband Autisme Kennemerland

SAM Samenwerkingsverband Autisme Midden-Nederland

SARA (stichting) Samenwerking Arbeid Regio Arnhem

SARR Stichting Autismeteam Regio Rotterdam

SAS-K Sociale Angst Schaal voor Kinderen

SBAO Speciaal Basisonderwijs

Schizoid Personality Disorder kenmerkt zich onder andere door bizar taalgebruik, "einzelfangers", verhoogde sensitiviteit

Scotopic Sensitivity Afgekort SS/IS. SS/IS is een stoornis in de visuele waarneming die voorkomt bij mensen met leer- of leesproblemen, autisme en andere ontwikkelingsstoornissen

SDJ Stichting Dienstverlening jeugd

SED Serious Emotional Disorder Ernstige Emotionele stoornis

sensorische agnosie Problemen bij de interpretatie van zintuiglijke gegevens

sensorische Integratie Het neurologische proces dat de gewaarwording vanuit het eigen lichaam en de omgeving organiseert en het mogelijk maakt het lichaam in de omgeving effectief te gebruiken. Ruimtelijke en tijdsaspecten van input via verschillende sensorische modaliteiten worden geïnterpreteerd, met elkaar in verband gebracht en tot eenheid gevormd

SGZ Storend Gedragsschaal voor Zwakzinnigen

Sherborn Sherborn-therapie beschrijving in de Engagement Special deel 2 - april/mei 1998

SI Speech Impairment Spraakstoornis

SIB Self-Injurious Behavior Zelf verwondend gedrag. Ook wel automutulatie genoemd.

SIT Sociale Interpretatie Test

SIT Sensorische Integratietherapie beschrijving in de Engagement Special deel 2 - april/mei 1998

SMZ Schaal voor Motoriek bij Zwakzinnigen

SO School onderzoek

Socioschema het "ik" geplaatst in de wereld; het schema omvat de bewuste en onbewuste kennis van zichzelf en de manier waarop men in de wereld en in relatie tot anderen staat

somatodyspraxie Slechte tactiele en proprioceptieve informatieverwerking, onhandigheid, vaak struikelen, vallen en tegen voorwerpen aanlopen, problemen met motorische en manipulatieve vaardigheden, zwakke organisatie

Son-Rise Programma, ook wel bekend onder de naam Kaufmanmethode of Optionmethode

SOVA = sociale vaardigheidstraining om beter om te gaan met sociale situaties

Spastisch krampachtig

SPATS Senses, Perceptions, Abilities, Thinking Systems

SPD Sociaal Pedagogische Dienst nu MEE

SPH Sociaal-Pedagogische Hulpverlening

SPT Symbolic Play Test

SRZ Sociale Redzaamheidsschaal voor Zwakzinnigen

SPV Sociaal-Psychiatrisch Verpleegkundige

SSBAO School voor Speciaal Basisonderwijs

SSOE Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven

stigmatiseren van een merkteken voorzien; ook figuurlijk

Stimming De alledaagse term voor "Zelf stimulatie"

stims of zelfstimulatie Uitingen van dit gedrag 'sensory-isms' (of sensorismes blindism - visuele 'ismes', deafism - auditieve 'ismes' enz.)

SVA Stichting Vakanties Autisme

SVB Sociale Verzekerings Bank

SVG Stichting Voorzieningen Gehandicapten 198

SVT Sociale Vaardigheids Training

synaesthesie Gekoppelde beleving of zintuigoverschrijdende waarneming is de ongewilde fysieke ervaring van een associatie die de grens tussen zintuigen overschrijdt

syndroom van Asperger een belangrijk type autisme, waarbij geen duidelijke taalontwikkelings-problematiek bestaat en er sprake is van een normale of bovengemiddelde intelligentie

Syndroom van Heller Een ernstige stoornis om zaken (taal, emotie etc.) te integreren. Wordt ook wel "CDD", infantiele dementie of desintegratieve psychose genoemd (een normale ontwikkeling tot 2 jaar daarna verlies van vaardigheden en het optreden van autistische gedragingen)

TBA ThuisBegeleidingsdienst Autisme (Vlaanderen)

TEACCH staat voor Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped CHildren. Een behandelingsmethode.

Theory of mind het vermogen van mensen om zich te verplaatsen in de gedachten en belevingswereld van een ander

TMT Trail Making Test

TOG Tegemoetkoming Onderhoudskosten thuiswonende Gehandicapte kinderen. Het is een regeling om ouders met een thuiswonend gehandicapt kind financiële steun te geven; Thuiswonende meervoudig en ernstig Gehandicapte kinderen

TOM Theory of Mind de vaardigheid om gedachten, intenties, gevoelens en ideeën toe te schrijven aan jezelf en anderen en op basis daarvan het gedrag van anderen te voorspellen en erop te anticiperen

Tomatis methode

Tourette Syndrome Kenmerkt zich door extreem ongecontroleerd gebruik van de taal

TRF Teacher Record Form (CBCL-lijst)

TVK Taaltest Voor Kinderen

TVZ Temperamentschaal Voor Zwakzinnigen

UCL Utrechtse Coping Lijst

VABS Vineland Adaptive Behavior Scale

Van Soest Zintuiglijke Hiërarchie (Van Soest)

VDA Vlaamse Dienst Autisme dienst voor professionelen

VG-zorg Zorg voor Verstandelijk Gehandicapten

VIQ Verbaal IQ - Verbale intelligentie is het deel van de intelligentie dat het manipuleren van taal meet, zoals taalgebruik, woord en wereldkennis, het talig redeneren en luistervaardigheid

VISK Vragenlijst voor Inventarisatie van Sociaal gedrag bij Kinderen

VLDP VragenLijst DenkProcessen

VMBO Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

VOC-ED Vocational Education Letterlijk "vocaal (stem)onderwijs"

VSO Voortgezet Speciaal Onderwijs (hier vallen dus de LOM, MLK en ZMLK middelbare scholen onder). Officieel bestaat deze naam niet meer

VTO Vroegtijdige Onderkenning Ontwikkelingsstoornissen

VVA Vlaamse Vereniging voor Autisme

VWO Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

WAIS III Wechsler Adult Intelligence Scale – 3de versie

Wajong Een arbeidsongeschiktheids-uitkering voor mensen die voor hun 17e al arbeidsongeschikt zijn

WAO Wet op de arbeidsongeschiktheid

WAZ Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen

WEC Wet op de Expertise Centra

WGBO Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst. Zie tevens "Mogen ze dat zomaar doen met mijn kind?" Bespreking van de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO) en de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ). Een nuttige en heldere uiteenzetting van wat mag en wat niet. Olga Floris. Engagement nr.3 juli 1998

WING WSQ, Wing Subgroups Questionnaire

WISC Wechsler Intelligence Scale for Children (intelligentietest voor kinderen)

WISC-RN Wechsler Intelligence Scale for Children – Revised Nederlandstalige versie

witte ruis Het kanaal functioneert gebrekkig en creëert daarom zijn eigen stimulus waardoor de boodschap uit de buitenwereld wordt overstemd door de ruis binnen het systeem.

WMO = wet maatschappelijke ondersteuning ingaande 1-1-2007 wordt door gemeenten uitgevoerd om mensen zolang mogelijk zelfstandig te laten zijn

WMS Williams Memory Search

WPPSI Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence – Revised

WSNS Weer Samen Naar School

WVG Wet Voorzieningen Gehandicapten

WW Werkloosheidswet

WWA Woonwerkvoorziening voor mensen met Autisme

YSR Youth Self Report (CBCL-lijst)

ZALC Zinnen Aanvul Lijst Curium

ZAT Zinnen Aanvul Test

zelreflectie spiegel van jezelf, over jezelf nadenken

ZFW Ziekenfondswet

Zintuiglijke Hiërarchie Zintuiglijke Hiërarchie (Van Soest)

ZMLK (school voor) Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

ZMOK (school voor) Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen

ZVN Advies Zorgvoorzieningen Nederland Advies, gespecialiseerd in het beoordelen van functiebeperkingen. Zij indiceert voorzieningen en zorg, verricht medische keuringen en adviseert inzake arbeidsreïntegratie WGBO Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst. ZVN Advies heeft 14 vestingen in Nederland, het hoofdkantoor is gevestigd in Amsterdam

ZW Ziektewet

Uta Frith:

Theory of mind: de vaardigheid om gedachten, intenties, gevoelens en ideeën toe te schrijven aan jezelf en de anderen.

Zwakke centrale coherentie: of zwak vermogen tot samenhangend denken. Leidt tot problemen in de ontwikkeling van de betekenisverlening

Mentalizing: het vermogen om mensen te beschouwen als wezens met een mentaal leven. (overtuigingen, gevoelens, intenties). Ook het vermogen om die mentale toestanden bij zichzelf en de anderen te kunnen inschatten.

Functional brain imaging: standaard- beeldvormingstechnieken geven anatomische beelden weer van hersenstructuren. Functional brain imaging is een nieuwe techniek die dynamische beelden weergeeft van de hersenen 'in werking', terwijl ze bepaalde functies uitvoeren

